

[A. Svensson.]

Bemærkning, gaaende ud paa, at Kærnen i hele Skolespørgsmaalet er ikke, om vi skal have store eller smaa Skolekommissioner, men at vi nu maatte være naaet saa vidt, at Kongeaens Grænse kan slettes, ogsaa skolemæssigt set, at der kun burde være Plads for een Skoleordning fra Skagen til Flensborg Fjord — Hensynet til Mindretallet selvsagt ladet ude af Betragtning. Naar undtages det økonomiske deler jeg ikke den Anskuelse, at det skal gaa saa hurtigt som muligt med at faa det gamle Land og Grænselandet bragt paa Linie med hinanden i alle Henseender, jeg mener tværtimod, der skal fares med Lempe. Det havde vi Danske staaet os ved at gøre i Sydslesvig mellem 1848 og 1864, og det havde Tyskerne staaet sig ved at efterkomme mellem 1864 og 1914. En Grænsebefolkning vil komme frivilligt, af sig selv, uden alt for stærke Tilskyndelser, saadan er Sindene nu engang, og det maa vi regne med. I øvrigt er de tyve Aar, der snart er gaaet siden Genforeningen, et meget kort Spand af Tid i en Befolknings Liv. Lad os endelig være paa det rene med, at det er det rolige og sindige Genforeningsarbejde, der gavner mest.

Hvad selve Lovforslaget angaar, er det undergaaet en ikke ubetydelig Forandring, jeg maa sige, at den højtærede Minister i alt Fald har været saa forhandlingvillig, at vi er kommet bort fra de værste Skavanker ved det oprindelige Forslag.

Den Tvedeling, der først var foreslaaet, og hvorefter de Distrikter, hvor der var saavel danske som tyske Skoler, skulde have en fælles Skolekommission samt Skolenævn med i det store og hele de samme Beføjelser som de smaa Skolekommissioner, medens de Distrikter, hvor der kun er danske Skoler, skulde have fælles Skolekommission plus Forældreraad, hvis Beføjelser var faa og ringe; denne Deling er bortfaldet. Der skal for Fremtiden vælges store Skolekommissioner af de kommunale Vælgere i hele Kommunen og Skolenævn eller smaa Skolekommissioner — for det kommer omtrent ud paa det samme — ved hver Skole af de Forældre og Værger, der har Børn i den paagældende Skole paa det Tidspunkt, da Valget afholdes. Det gælder overalt, uanset om der blot forefindes danske Skoler, eller om der er danske og tyske Skoler, saa derved er den Skillelinie annulleret, og det er godt det samme. Naar der saa oven i Købet bliver baade store og smaa Skolekommissioner, er der noget for enhver Smag, og ingen kan føle sig helt forbigaaet.

At vi alligevel, skønt vi herefter faar store Skolekommissioner valgt af alle kommunale Vælgere, kan tale om nationalt delte Skoler — og det var Hovedformalet med det fremsatte Lovforslag — skyldes, at vi ogsaa faar Skolenævn eller smaa Skolekommissioner valgt af Forældrekrederen, og at de store Kommissioner hovedsagelig skal tage sig af det mere manuelle, føre Tilsyn med centraliseret Undervisning i Sløjd, i kvindelig Husgerning o. s. v., medens Skolenævnene eller de smaa Kommissioner skal føre Tilsyn med den kulturelle Del af Undervisningen. Den store Skolekommission har desuden Tilsynet med de private Skoler, og det betragter jeg som et Fremskridt, saammenlignet med den hidtil gældende Ordning, da den altid vil have Tingene lidt mere paa Afstand, end den lille Skolekommission kunde have faaet.

Men jeg kan ikke komme bort fra, at paa en Maade er det et tungt Stykke Maskineri, vi her har lavet. Tidligere havde vi Amtsskoleinspektionerne, og under dem sorterede de forskellige Skolekommissioner. Nu faar vi øverst oppe Amtsskoleinspektioner, derefter store Skolekommissioner, og nedenunder Skolenævn eller smaa Skolekommissioner. Dertil kommer, at der med Hensyn paa Byerne er indføjet en Bestemmelse om, at der kan nedsættes en fælles Repræsentation for flere Skolenævn inden for samme Kommune til at foretage Indstilling om Besættelse af Lærerembeder, der er fælles for flere Skoler. Det er meget indviklet, og det vil sikkert blive meget besværligt, og vi kunde efter min Mening have gjort det mere enkelt og ligetil ved at nøjes med danske og tyske Skolekommissioner, som meget vel kunde været blevet valgt uden nationalt Kataster. Ministerens Indstilling har imidlertid fra første Færd været: mere Tilknytning mellem Skole og Forældre, og som det hele har formet sig, kan jeg ogsaa anbefale at stemme for det foreliggende Forslag. Jeg vil saa kun inderligt haabe, at der ikke maa opstaa for mange Kompetencestridigheder, og at vi ikke maa faa alt for meget Skrivi ud af det.

Til Slut skal jeg kort minde om, at jeg under første Behandling ogsaa berørte, at der var givet den tyske Realskole i Tønder Tilladelse til at afholde Realeksamen. Jeg beklagede dette ud fra rent principielle Synspunkter, og jeg hævdede, at Ministeren der var kommet ind paa et Skraaplan, hvor det ikke vilde blive let at standse igen. Det har desværre alt for hurtigt vist sig, at Begivenhederne gav mig Medhold i min Advarsel. Endnu inden vi har vedtaget